

ეპისკოპოზი ნადირობაზე

1

-- შეგვარცხვინა მეძილეთმა, ისეთი კარგი ეკლესია აუშენე-
ბიათ!---დაიწყო "ორმოცის" წირვა და პანაშვიდი არაჩვეულებრივ
დღეს ოჯახისთვის სიდარბაისლისა და სიღინჯის ელფერის მისა-
ცემათ მოწვეულმა კნენამ თეოლინემ.

-- მართალი ბრძანებაა! -- ჩამოართვა სიტყვა მღვდელმა, ----
ფარნაშვილების ეზოს რომ გასცილდებით, უკვე დაინახავთ, ბამ-
ბასავით თეთრ, ლამაზათ აღმართულ ეკლესიას.

-- ჩვენშიაც ქე შეიძლებოდა, თუ აშენება არა, შეკეთება მაინც,
მარა ვინ არის პატრონი?---გულნატკენათ შენიშნა ბებერმა გლეხმა.

-- რა ვქნა, ჩემო ექვთიმე? ქადაგებას არ გაკლებ და რჩევას,
მაგრამ არაფერი გამოდის.

-- ეჰ! ჩვენი სოფელი საჯირითოთ და სანადიროთ უნდა ჩვენს
მღვდლებს, თვარა... --- გაისმა ენამწარე გაბრიელა შიქარაძის ხმა.

-- კაცო, რას ჩააცივდით ამ ჩემ ნადირობას, ვის რა დააკლდა?
მღვდელმსახურებას არ ვასრულებ, თუ? თუ რამეს მკითხავთ. არ
გირჩევთ და არ გიშუამდგომლებთ?! რა წახდება მაინც, რომ წელი-
წადში ერთი ინადიროს კაცმა?..

"წელიწადში ერთხელ კი არა. დღეში ორჯერ", -- გაიფიქრა
მოზაასე აზნაურმა, მაგრამ აღარაფერი უთქვამს.

- შე დალოცვილო, მერე მღვდელს არაფრის ჭამა უნდაო.
ვინ თქვა... ხან ხოხობს მოკლავს, ხან კურდღელს, და ცოტა დაეხ-
მარება ოჯახს.

-- მაგი კი ვერაა მართალი, მამაო: ჩვენში მომგებიანი ნადი-
რობა შეუძლებელია... ძაღლები რომ მჭადს შეჭამენ, იმის სადი-
რალს ვერაფერს იშოვნის.

-- ნურც მასე ბრძანებ... აბა, რით არჩენენ მონადირეები
ცოლშვილს!

-- იქ, სადაც ნადირია, თვარა ჩვენში თითო მამასახლისზე
თითო კურდღელი მოდის, რა უნდა მოიგო?

-- არც მასეა საქმე: დათიას ერთი ფუთი წვერა ამოუყვანია.

-- თევზაობაზე არ მოგახსენებთ... მოაქსოვიე დედაკაცს ბა-
დე, და მერე ურტყი ამ ღელის პირათ, რამდენიც გინდა... თევზი
თუ არ მოხვდა, კიბო და კიბორჩხალა მაინც იქნება!..

-- საკვირველია, ჩვენში რომ გადირევიან მღვდლები ნადირო-
ბაზე, სხვაგან რატომ არ არის ასეთი ამბავი?

-- რაზე ბრძანეთ მაგი, ბატონო?

-- რაზე და ჩვენი მასპინძლის ბაბუის ამბავი არ გაგიგონია?

-- რავა არა, შე კაცო, -- შენიშნეს აქედან და იქიდან.

-- ?!

--- ბავშობაზე კი გამიგონია რაღაცა. მაგრამ ნუთუ მართალია?

-- მართალია, ბატონო, მართალი, ჩვენი ბაბუა მღვდელი ყო-
ფილა.

-- მერე, თუ მართალია, ამ შენს ბავ შს მაინც ნუ დაუკარგავ
უპირატესობას, -- სერიოზულათ შესცვალა მუსაიფის ძაფი იქვე

მჯდომმა სოფლის მასწავლებელმა.

-- რავა, შენი ჭირიმე? -- ვერ გაიგო გლახმა.

-- როგორ და, სასულიერო წოდების შვილებს ნება აქვთ სასულიერო მასწავლებელში უფასოთ ისწავლონ... მერე სემინარიაში გადავა და თუ ნიჭი გამოიჩინა,--შენი ბიჭი მეტად ბეჯითი და გონიერია, -- ვინ იცის, იქნებ, აკადემიაშიც მოხვდეს, და კაცი გამოვა....

გლახმა შეატყო, რომ რაღაც კარგი ამბავია, თუმცა "სემინარია" ბუნდოვანი ცნება იყო მისთვის, ხოლო "აკადემია" ზარსავით დაირეკა.

-- მართალს ბრძანებს მასწავლებელი, მართალს...

-- თუ კი რამე გახერხდება და მიშველით...--და გლახმა დახმარების თხოვნით გადახედა სტუმრებს.

-- არაფერი დიდი დახმარება არ არის საჭირო, შეიტანე თხოვნა და გათავდა, -- შენიშნა ისევ მასწავლებელმა.

-- არც მასე ადვილია, თქვენ რომ გგონიათ; ვინმე დიდკაცს რომ იშოვიდეს მფარველათ, უკეთესი აქნებოდა.

-- შენდა ბედათ, ახლა ეპისკოპოზი აქეთ მოდის, მოეხვიე მუხლზე და, მგონია, უარს არ გეტყვის.

-- მით უმეტეს, ჩვენს მხარეზე არც ერთი ნასწავლი მღვდელი არ გვყავს...

2

სოფელ ძემილეთის ახლათაშენებულ ეკლესიის კურთხევის ამბავი სწრაფათ მოედვა იმ კუთხეს, რომლის ცისქვეშ არა თუ ეპისკოპოზი, ბოქაულიც არ ჩნდებოდა.

დიდი და პატარა სასწაულს და მთელი ცხოვრების შეცვლას თუ არა, ერთი ორი დღის სიამოვნებით გატარებას მაინც მოელოდა.

დედაკაცებს იმედი ჰქონდათ დანამდვილებით გაეგოთ, მართლა გამოჩნდა თუ არა უცხოეთში კუდიანი ქალი. მართლა დადაღეს ის, თუ კუდიანებს მთავრობა ხელს არ უშლის პატარა ბავშვის გულღვიძლით უაქიმონ "გათვალულს?"

გლახები ფიქრობდენ, რომ ამ დიდი დღესასწაულისათვის მოახერხებდენ გაესაღებიათ დარჩენილი ღვინო, რქამოტეხილი ხარი და ძუძუგამშრალი ძროხა...

ახალგაზრდა გოგოები ხომ ირეოდენ სიხარულით; ყველა აქ მოელოდა საქმროს შოვნას.

მსხვილ ილარიონ დიაკონს უკვე ჩაეტანა მახლობელ დეკანოზისთვის ძღვენი და მიერთმია ცოტა "ხელის ჭუჭყი", რათა ახლა მაინც ეკურთხებიან მღვდლათ:

"ახლა თუ არა, მაშ როდის? ღმერთი ვერ ჩამოვა ქვეყნათ და ეპისკოპოზი ეს არის".

* *

როცა ილარიონ დიაკონის საქმეს დეკანოზი ეპისკოპოზს ბოა-

ხსენებდა, დაუმატა:

-- თედორე მღვდელს მეორე მღვდელიც გვერდში ამოვუყენოთ, კეთილი იქნება, რადგან ის... ვერ ასწრებს...

-- როგორ თუ ვერ ასწრებს? ას კომლს ვეღარ გაუძღვება ერთი მღვდელი? რას ამბობ, მამაო იაკინთე.

-- ასეარ... ვერ ასწრებსო, ჩივიან.

-- ვინ ჩივა? ვინმე ამპარტავანი იქნება: ერთ დაწრუპუნება

ვერ გაიქცა იქნება საწყალი მღვდელი და აუჩივლდენ... სვამს, გარყვნილია, თუ სხვას რას შვება, რომ ვერ ასწრებს?

-- სმის და გარყვნილობის არაფერი გამიგია... მოგახსენებენ... ნადირობსო...

-- რაო? გადირია? რა მისი საქმეა ნადირობა?

-- კი, თქვესო მეუფებავ, ასე მოგახსენებენ... წირვას აგვიანებს ნადირობისთვისო.

-- იმე!... შენ რას იტყვი, ბერო კაცო, მგონია, შენც იქაკრი ხარ, -- მიმართა" ეპისკოპოზმა გლახს, რომელსაც აღარ მოეცადა ეპისკოპოზის სოფელში ჩამოსვლისათვის და ქალაქში წინასწარ აღედრა თხოვნა, რომ სოფელში სრულიათ დაებოლოებინა შვილის სწავლის საქმე.

- ჩვენ, ბატონო არ ვუჩივით ჩვენს მღვდელს. ღვთისნიერი კაცია!

-- შენ იქნება სატანასაც არ უჩივი?... ჰო კაი... მარა შენ რა გინდა?

-- რა, ბატონო, და ერთის მთხოვნელი ვარ: ბაბუაჩემი მღვდელი გხლებია... მამაჩემი ისე ადრე გარდაცვლილა, რომ დიაკვნათაც ვერ მოუსწრია კურთხევა, მე ვინდა მიპატრონებდა და ქე დავრჩი უსწავლელი... ახლა მინდა ჩემი ბიჭი სემინარიაში მივაბარო და იქნებ წყალობა მიყოს, მომცეთ მოწმობა, --- ძლიერ მოკლეთ მოსქრა გლახმა, რომ არ გაერისხებია მეტათ მოხუცი ეპისკოპოზი.

-- ბაბუა თუ მღვდელი გყავდა, შენ რალა დაგემართა, შე ცოდავო?

-- გრძელი ამბავია, ბატონო, თუ ნებას მომცემ, მოგახსენებ---

-- თქვი, ჰო. თქვი.

-- ჩემი ბაბუა მღვდელი ყოფილა, ბატონო.

-- ეს მეც გამიგონია. --კვერი დაუკრა დეკანოზმა.

-- ერთხელ თურმე ჩვენს სოფელში გზათ გამოუვლია კვირა დილას მეფეს... უცადა, უცადა მღვდელს... ეძებენ, უძახიან... შენ არ შეგჭამოს მიწამ, სადაა?!. ცხონებულს თურმე ნადირობა უყვარდა. ნაშუადღევით რომ გადავიდა, გამოჩნდა მღვდელი ჯორზე, წინ აქენთელელებული ძაღლები მორბიან. უკან ხურჯინში კურდღლის ყურები მოჩანს... მღვდელს შიშინებია, მეფე რომ დაუნახავს, დაუხევი უკან. "არ გაუშვათ მაგ წუწკიო", დაიყვირა თურმე მეფემ და კარისკაცები გამოენთენ. მღვდელმა ჰკრა დეუბი და გავარდა... წავიდა... და წავიდა არ ვიცი. მერე მღვდელს რა დაემართა,

მოკლეს. თათარში გაიქცა თუ ხრამში გადავარდა, ოღონდ უგზო-უკვლოთ დაიკარგა. მას მერე არავის უნახავს... მის მაგიერ კი მიწერილი მღვდელი იყო თურმე იქ, ახლანდელი ჩვენი მღვდლის ბაბუა, და მას უბრძანა მეფემ: -- "შედი და შესწირეო"

-- იმე! თქვენს ქვეყანაში მონადირეობის სენი ხომ არ არი?---
ოდნავ გაელიმა ეპისკოპოსს. -- იმის შთამომავლობა ახლა მე უნდა გავასამართლო.

-- რავა, შენი ჭირიმე?

-- რავა და ხომ გაიგონე, რა თქვა დეკანოზმა, ჩივიან ნადირობსო... შენ რას იტყვი?

-- თქვენთან, ბატონო, ტყუილს რავა ვიტყვი... სხვაფერ კაია---
წირვა-ლოცვას არ გვაკლებს, მარა, მართალია, ნადირობს.

-- რავა თუ ნადირობს?

-- სულ, ბატონო, დღე და ღამე -- ხან თევზაობს, ხან კი ხობ-ბობს... ერთი არაა იმისთანა ბადის მსროლელი და მიმინოს გამწვრთნელი.

-- ნეტა, სად აქვს იმ საწყალს დრო? რა ეშმაკი შეუჯდა?

-- მოგახსენებ, ექიმებმა ურჩიეს, სისხლმეტი კაცი ხათ და მოძრაობა მოგიხდებო. რა ქნას, აბა, საწყალმა?

-- შე სულელო; და ექიმმა რომ გირჩიოს, წითელ პარასკევს, დიდ მარხვაში გოჭი ჭამეო, -- ჭამ?

ამ მოსაზრების გასაბათილებელი სასწრაფოთ ვერაფერი მოძებნა მოხუცმა გლეხმა; თან შეეშინდა, ჩემმა ურწმუნობამ ეპისკოპოზი ჩემზე არ განარისხოსო და მოწმობაზე უარი არ ათქმევინოსო; გულში მაინც გაიფიქრა: "ღმერთს რათ უნდა ეამოს, რომ ქრისტიანმა კაცმა გოჭის გულისთვის თავი მოიკლასო".

გლეხმა თავი ჩაღუნა და ნიშნათ შეცდომის შეგნებისა უკან დაიხია.

-- ჰო, მეძებარი ჰყავს უსათუოთ, და დაატარებს ხელზე ექვნებიან მიმინოს; ღამეში, ჩამი-ჩუმი რომ არ ისმის და შავათ ტივტივებს მდინარე, ესვრის მხარზე აკრეფილ ბადეს... ფართხალობენ წვერა და... -- ეპისკოპოზმა შეაჩერა გემოიანი ლაპარაკი.

-- მიმინო არ ყავს, ბატონო, და კურდღლებზე ქე ნადირობს.

-- მღვდელი ცას უნდა უყურებდეს და ლოცულობდეს, ის კი მთა-ღრევებში დაგლიჯინობს, წყალში თევზებს არ ასვენებს, --- ახლა უკვე პირქუშათ თქვა ეპისკოპოზმა. -- ჰო. ახლა მაინც მოვდივარ იქეთკენ და ვაყურებიებ სეირს იმ თქვენ მონადირე თადეოზ მღვდელს, ასე გადაეცი, თუ ნახო, ჩემ მაგიერ, --- და ეპისკოპოზი ადგა.

-- ნუ გამირისხდები, თავს გაბეზრებ, მარა ჩემს საქმეზე რას მიბრძანებ? --- ისევ შეეკითხა გლეხი.

-- ჰო, ჰო, კარგი... იუსტინე, -- მიმართა ეპისკოპოზმა საქმის-მწარმოებელს, -- გამოიძიე საქმე და თუ შესაძლებელია, მიეცი მოწმობა, ისწავლოს, ნუ დარჩება ტყის კაცათ!

-- მესმის, თქვენო მეუფებავ.

-- ღმერთმა ნუ მომაკლოს შენი წყალობა და ლოცვა-კურთხევა, --- დიდის თაყვანით მადლი მოახსენა მოხუცმა გლეხმა.

-- ჰო, შენ რა გქვია?

-- თეიმურაზი, ბატონო.

-- ჰო, თეიმურაზ, მართალი თქვი, თადეოზი, თქვენი მღვდელი, ცუდი კაცია?

-- არა, ბატონო, არა, თქვენი მადლი არ გამიწყრეს: მარა აფხაზივით რომ შეაკვივლებს და კახელი თავადივით გაიჩეჩავს თმას ნადირობაზე, რაცხა არ მოგეწონება, -- გლეხმა ალღო აუღო ეპისკოპოსს.

-- ჰო, მართალი ხარ, მართალი! -- ეპისკოპოსმა დარბაზი დატოვა.

3

-- რას ჩაფიქრებულხარ, ნებროთ ბატონო? --- შეეხუმრა ერთ დილას თადეოზ მღვდელს მეზობელი მონადირე აზნაური.

თადეოზ მღვდელს მრავალი ზედმეტი სახელი ჰქონდა სოფელში მიცემული: ნებროთ, ქორ-მიმინო. ბადე-მღვდელი და სხვა.

-- ეჰ, ნეტავი შენ! გადიგდებ ამ თოფს ზურგზე და გადიქაჩები კურო მოზვერივით, არც არავინ ბატონი გყავს და არც არავინ დამშლელი.

-- და შენ რაღა ობოლი ქალიშვილი დამრჩი?

-- რა და, მთელი ქვეყანა ამიყაყანდა, ნუ ნადირობ, ნუ ნადირობო... რა უნდათ ჩემგან, ნეტავი ვიცოდე! ზოგს ხასა უზის| სახლში, ზოგი საქურდალში დადის და -- არაფერი! შენ კი, მღვდელი ხარო და კურდღელს არ გაეკიდო. ვის რას ვუშავებ? კურდღლები რომ მიჩიოდენ, კიდევ მესმის, თვარა მღვდელმთავარს ჩემ ნადირობასთან რა ხელი აქვს?

-- რა მოხდა, აღარ იტყვი?

-- რა და ის, რაც გითხარი: მღვდელმთავარს შემოუთვლია, გაგპარსავო; აქ სოფელმა დაიწყო ყაყანი, მღვდელი არ გვყავს, როცა გვჭირდებაო. ეს სულ იმ ილარიონ-გოდორას ბრალია... სხვა ვერაფერი მომიხერხა და ნადირობას დააწვა. ექიმს მაინც არ ეთქვა, ერთადერთი შენი წამალი მოძრაობა, ჯაფა, სიარულიაო... მეც ვამჩნევ, რომ მომიხდა, მოვრჩი... არა და ბავშვივით ჯოხზე ხომ ვერ შევჯდები და დავიწყებ ჩინდრიკს... მერე წინათ რომ ეთქვათ რამე, სხვას შევეჩვეოდი და ახლა რას უნდა მოვკიდო ხელი?

-- ბურთაობა დაიწყე.

-- მარტო ვიბურთაო? -- მღვდელმა უიმედოთ ჩაიქნია ხელი. -- ავადმყოფობას ჯანი გავარდეს, სანამ ვიცოცხლებ, ვიცოცხლებ, მარა ახლა მგონი ეპისკოპოსი პირდაპირ მიპირებს თურმე გადაყენებას...

-- ა, რავა შეიძლება, გაგიგონია ასე ადვილათ ორჯერ ნაკურთხი მღვდლის გადაყენება?!

-- ბევრია, ჩემო მიხეილ, მღვდლობის მოსურნე... მარტო ილარიონი რათ ღირს?... ახლა უსათუოთ გაბმულია ქსელი მასა და ჩვენს დეკანოზს შორის... მიდგან და მოდიან!.. მიდიან და მოდიან!..

-- ნუ გეშინია... ეპისკოპოზი რავა ჩაიდგამს შენი წვრილი ცოლ-შვილის ცოდვაში ფეხს... შენიშვნას მოგცემს, გაგაფრთხილებს და მერე, თუ არ მოიშალე, ქე იზამენ რაცხას, აბა, რავა იქნება?

-- შენს პირს შაქარი! ახლა რომ გადავრჩებოდე, ვინ მამამადლი ხელს მოკიდებს ან თოფს, ან ბადეს.

-- გეუბნები, ნუ გეშინია-თქო, "ღმერთი არ გასწირავს კაცსა მისგან განაწირსა"...

-- გამარჯობა!

-- რა მიგაჩქარებს?

-- მინდა, " ერთი დავისვენო და ამელამ წისქვილის სათავე გავხსნა....

-- შენც მიაგენი?

-- რავა, შენ საიდან იცი?

-- რავა თუ საიდან ვიცი, ერთი თვეა იმას ვეზმანები... თითო წყდა წვერაა... კიბო, კიბო ხომ უთვალავი...

-- თუ წასგლას აპირებდი, არ გრცხვენია, რომ არაფერი მითხარი?

-- შენ რატომ არ მითხარი, მე რომ მისაყვედურებ, თანაც რა უნდა მეთქვა. შენ ხომ მაინც ვერ წამოხვიდოდი, დღეს-ხვალ ეპისკოპოზი მობრძანდება.

-- ღამე. შე კაცო, მზვერავეები ხომ არ ეყოლება ეპისკოპოზს დაყენებული?

-- მზვერავეები, არა მარა ხმა მაინც გავარდება...

-- ჰე, ჯანი გავარდნია, წადი, ღმერთმა მოგახმაროს ჩემი ნათვალთვალეები და მოვლილი სათევზაო ადგილები.

* *

ღამეში, როცა მიხეილი არღვევდა წისქვილის სათავეს, ზემოდან თადეოზ მღვდელმა დაჰკრა ორჯერ-სამჯერ ბადე და, როცა მოფართხალე წვერა და კიბოები აბგაში ჩაიწყო, ნეტარების ღიმილით გაიფიქრა:

"აწი, ჩემო მიხეილ, გინდ გაუშვი და გინდ გადმოუშვი წყალი... კიბოს კიდევ ბევრს იშოვნე და წვერასი კი რა მოგახსენო... მაგრამ წვრილი თევზითაც დაკმაყოფილდები... შენ უნდა გამომავლო პირში ჩალა? ეპრუწ შენს საქმეს! მე ჯერ კიდევ მეზადურს მეძახიან".

ქალაქიდან ეპისკოპოზი დიდის ამალით დაიძრა. გზაზე ბევრი ხვდებოდა. ერთი წყება რომ ჩამოშორდებოდა, მეორე შეუერთდებოდა.

აღმართს რომ შეუდგენ, მოისმა ძაღლების გაბნეული ყეფა.

-- თადეოზ. თადეოზ, ეტყობა, შენი მრევლია აქ, -- მრისხანეთ მიიხედა ეპისკოპოზმა უკან ჩამორჩენილ მღვდლისაკენ, რომელიც ამ ხმის გაგონებაზე, ქუსლების რტყმევით და "ჩიშ-ჩიშ"-ის ძახილით დაფეთებული გაექანა.

-- რა მიბრძანე, თქვენო მეუფებავ?

-- რა და, შენ მრევლს ეტყობა შენი მოღვაწეობა: ზარების რეკის მაგიერ ძაღლების ყეფა ისმის.

-- რა ვქნა, ბატონო, ზარებს რეკენ, მაგრამ პატარაა და წვრილი ხმა აქვს.

-- ერთი ხეირიანი ზარა ვერ აყიდვით მრევლს?

-- ღარიბი სოფელია, ბატონო.

-- ძაღლები კი ყველასა ჰყავს, შე საწყალო? სულიერი მამა ასეთს მაგალითს აძლევს, რა ნაყოფი იქნება უკეთესი?

-- ბატონო, მე ამ სოფლიდან შორს ვარ. აქ ერთხელაც არავის უნახავს. მე რომ მენადიროს... მომიტევე, თუ შეგცოდე.

-- ჰო. ჰო, აქაურები ყრუ და ბრმები არიან, ვერ გაიგებდენ და სხვა სოფელში ვერ ნახავდენ თავიანთ სულიერ მამას, კურდღელს რომ დასდევს...

აღმართი გათავდა.

დაღმართზე დაეშვენ.

ეპისკოპოზი შეჩერდა; ბარტყულა მოიხადა, სიოს შუბლი შეუშვირა და მიდამოს გადახედა.

გუჩქნარიანი ფერდობი თავდებოდა ტრიალი მინდვრით. ძაღლების შეწყობილი ხმა ახლოვდებოდა.

"წევიდა, წევიდა, არ გოუშვა, არიქა, ლაბაშა. შენ იცი, ტურია". -- ქაქანებდენ ქვემოდან მონადირეები.

უეცრათ ბუჩქებში გამოჩნდა კურდღელი.

ჩაცუცქდა და წუთით უცნობ ხალსს შეაჩერდა.

-- კურდღელი! -- დაიყვირა ეპისკოპოზმა, მისგან მოულოდნელი სისწრაფით დატრიალდა უნაგირზე, რომ რისთვისმე ხელი ეტაცნა სასროლათ და, როცა სხვა არაფერი ჰპოვა, ისევ ბარტყულა ესროლა, მაგრამ კურდღელი უკვე დაადგა შარაგზას.

-- არ გაუშვათ! არ გაუშვათ ეს ეშმაკის კერძი! --- იძახოდა ეპისკოპოზი და თან ჯორს მიერეკებოდა.

-- კვერთხი მომეცი, ბიჭო, კვერთხი, მაგ ოხერი! --- უფრო და უფრო ცხარდებოდა ეპისკოპოზი.

კურდღელი ვიდაცას ეზოში გადახტა.

ეპისკოპოზი ღობეს ქაქანით მივარდა:

-- გააღეთ ჭიშკარი! გააღეთ ჭიშკარი! კურდღელი ჩამოვარდა! არავინ ხართ მანდ დასაქცევში? არ გაუშვათ!.. ამოწყდით?

ამ ყვირილზე სადღაც შორს ნაგაზმა დაიყეფა...

კურდღელი ეზოდან უკანვე გადმოვარდა.

ეპისკოპოზმა მსახურის მიერ წინათ მიწოდებული კვერთხი ესროლა... ამ ჭოლოკით დაშინებულმა კურდღელმა გაჭრილის გზის მაგიერ თავდაღმართს მიაცა თავი და ჭალებისკენ გაეშურა.

ეპისკოპოზმაც შეაბრუნა ჯორი და დაღმართისკენ უქნა თავი,

მაგრამ ჯიუტმა ცხოველმა გზის ბრეკს მიაბჯინა ფეხები და ადგილიდან არ იძროდა, გაბრაზებული მღვდელმთავარი ამოთ ყვირიდა:

-- ჩიშ, შეგჭამა მამალმა მგელმა, --- მაგრამ საჩქაროთ, დაუხმარებლად ჩამრბტა ჯორიდან და ფეხდაფეხ გადაეშვა ბუჩქნარში; გზაზე გაიხადა ანაფორა, გადააგდო და ამოკაპიწებულ კაბით გარბოდა, ხტოდა, მიხობავდა. გაჩეჩილი თმა-წვერი, დაოფლიანებული სახე... ძლივს ითქვამდა სულს.

კურდღელმა მინორს მიატანა, უნდოდა ისევ შეეხვია ბუჩქნარში, მაგრამ სამის მხრიდან მეძებრები ამოუდგნ და თითქოს ყეფით უკარნახებდნ -- "ჭალას გაჰყევ, ჭალას გაჰყევო".

-- აუშვით მწვერები! აუშვით მწვერები! რას უცდით? -- გაჰკიოდა ეპისკოპოზი, და, როცა კურდღელმა გადაწყვიტა ურხევი, პირდაპირი ხაზით გადაეჭრა ველი, როცა გაიმართა წელი და გაერთხო მიწას, მას ირის მხრივ ამოუდგნენ მწვერები...

-- ოჰ, თქვენი ჭიროძე, თქვენი! -- აღტაცებით მიაძახა ეპისკოპოზმა ახლათგამოჩენილ დამხმარე ძალას.

ისინი არ ყეფდნ, ისინი სიკვდილის აჩრდილივით უახლოვდებოდნ მიზანს... და კურდღელი გრძნობდა. აჰა, ერთი კიდევაც დაწვდა... და კურდღელი თითქოს ჰაერში გადატრიალდაო, შემობრუნდა და უკანვე გაკურცხლა... პირველი მწვეარი დაიბნა, ვერ შეჩერდა, ცოტა ხანს კიდევ მირბოდა წინ...

-- აი, შე ეშმაკის ფეხო, შე!!-- მოუღირა მუშტი ეპისკოპოზმა-კურდღელმა კარგა გზა გაიარა, მაგრამ მეორე მწვეარი, თითქოს მოელოდა პირველის მარცხს, თვალს ადევნებდა ოინს და, როცა გონებადაბნეული, გზაარეული კურდღელი არ ელოდა, დაწვდა არა გავაზე, არამედ შიგ შუა წელში და ააგდო ჰაერში, ჰაერშივე სტაცა კბილები და ქვეშ დაიგდო.

-- ოჰო! --- ამოიოხრა ეპისკოპოზმა და კიდევ უფრო სწრაფის სირბილით მივარდა ბრძოლის ადგილზე.

ძაღლები, მონადირეები, ამაღა მოცვინდა.

ძაღლს ნანადირევი ჩამოართვეს.

ეპისკოპოზი ოფლს იწმენდა.

-- გვაკურთხე, მეუფეო! -- მიმართა მინადირემ.

-- გაკურთხოს, შვილო, ღმერთმა, კაი სეირი მაჩვენე სიბერის დროს, ღმერთი იყოს თქვენი მწყალობელი!

-- ნება გვიბოძეთ, ბატონო, მცირე რამეა, მაგრამ დღევანდელი ნანადირევი მოგართვათ, და მოხუცმა მონადირემ კურდღელი ეპისკოპოზს გაუწოდა.

-- არა, შვილო, რათ მინდა ამ გზაზე კურდღელი, მე სეირიც მეყოფა.

-- ბატონო, მოგეხსენებათ ჩვენი ძველებური ჩვეულება: ნანადირევი ეკუთვნის ყველა დამსწრეს, და ამდენ კაცს რომ ერთი კურდღელი გაუნაწილოთ, თითოს პოჭოკი არ ერგება, თანაც ჩვენთვის მეტათ სასიამოვნო დარჩება, თუ იკადრებთ...

-- კარგი, შვილო, გმადლობთ, --- დაეთანხმა ეპისკოპოზი და ყველას გადასახა პირჯვარი. და მხოლოდ მაშინ შეკრთა, როცა

სამთხვევათ გადაწვდილ ხელს აქა-იქ გაკაწრული შეამჩნია. მერე ტანზე დაიხედა და ანაფორა ველარ დაინახა.

-- ცოდვილია ადამიანი, ცოდვილი... მეც გამიტაცა ამ ამაოებამ, -- გაიღიმა ეპისკოპოზმა და ფეხზე წამოდგა.

თადეოზი შორი ახლოს იდგა და ათასი აზრი ირყეოდა მის თავში, და ათასი გრძნობა უღელავდა გულში.

გაჭირვებამ, გაპარსვის შიშმა დაავიწყა სიამოვნება -- ნადირობაში მიეღო მონაწილეობა, და ახლაც არ იცოდა, ეპისკოპოზი თავის ცთუნებისათვის თადეოზზე იყრიდა ჯავრს, თუ ამ ამბის გამო სრულიათ აპატიებდა შეცდომას.

-- ა, მეც მონადირეთ გამხადე არა, მამაო თადეოზ?! --- ღიმილით მიმართა ეპისკოპოზმა ფიქრებში გართულს, შორს მდგომ თადეოზს... -- ასეთი ყოფილა ამ კუთხის სენი...

-- მე არ ვარ მეუფეო, დამნაშავე...

-- არა, არა! ვინ გაბრალებს!.. ღმერთია ყველას მსაჯული... ---- დამორჩილებულის კილოთი თქვა ეპისკოპოზმა.

*

ეკლესიის კურთხევაზე ეპისკოპოზმა შეცვალა თავისი ქადაგება: "მღვდელ-მონაზვნის მოვალეობის" მაგიერ მან თემათ აიღო:

"ნუ განიკითხავთ, რათა არა განიკითხნეთ"...

სიტყვას არ ჰქონდა დამზადებული პათოსი, აკლდა საღვთის-შეტყველი ტექსტები, ვერ იყო მოქნილი მჭერმეტყველების კანონების მიხედვით, სამაგიეროთ იგი იყო სათნო, წრფელი, სადა და ბევრათ უფრო შეეფერებოდა მიღეულ მოხუცის ღმობიერ ხმასა და სახეს.

*

კნეინა თეოლინესთანაც ჩამოვარდა ვახშმის დროს ნადირობაზე ლაპარაკი...

ეპისკოპოზი წინააღმდეგი იყო ასეთი გასართობის, გულახდილათაც აღიარა დილის ცთუნება.

აქა-იქ ისმოდა: "თორმეტი მოციქული", "ვახტანგ გორგასლანი", "ტფილისის დაარსება", "ნებროთი"...

ნებროთის ხსენებაზე ჩუმმა სიცილმა გადირბინა.

-- ნადირობა, უეჭველია, ღვთის ნებაა, აბა, რათ დააწესებდა ასე, დიდება მის სახელს?! -- თქვა მოხუცმა, მეტათ პატივცემულმა და ღვთისმშობლსავმა აზნაურმა, რომელსაც ყველა, მათ შორის მღვდელმთავარიც, თადეოზის მოწინააღმდეგეთ სთვლიდა.

-- გადარჩი! --- ჩაუფუჩუნა მამა თადეოზს ამ დილანდელი ნადირობის მეთაურმა.

-- შენის წყალობით.

-- შენზე ერთი კარგი მასპინძლობაა.

-- კი, შენი ჭირიმე... იქეიფე, ისიამოვნე... ნუ დამზოგავ...

ფუჩუნს ყური მოჰკრა ეპისკოპოზის მდივანმა იუსტინემ, რომელიც სწორეთ იმ წუთში თეიმურაზს ეუბნებოდა:

-- ხვალ დილით გამოცხადდი, მოწმობაც დამზადებული იქნე-
გა და ეპისკოპოსის წერილსაც მოგცემ სასწავლებლის გამგისადმი,
რომ უეჭველათ მიიღონ შენი ბიჭი... ნიჭიერი ბავშვიაო, --- ბრძანა
ეპისკოპოსმა... უნდა დავეხმაროთო...

და როცა თადეოზის სიტყვები გაიგონა, მას მიუბრუნდა:

- ეს არ გეყოფა... კიდევ უნდა დაგვაპიტიყო მეგობარ-მოყვ-
რები.

-- კი, ბატონო, მიმსახურეთ!..

თეოლინესთან გამართული ვახშამი რომ მამა თადეოზის ხარ-
ჯზე იყო, ყველამ იცოდა, მაგრამ ყველა ცალყბათ ლაპარაკობდა
და სინამდვილეს არ ამჟღავნებდა.

1926 წ.